

1. Επιλέγετε τη συνηθισμένη σας σύντομη διαδρομή μέσω μιας αυλής σχολείου στο Kumasi, αλλά σήμερα είναι διαφορετικά από τις άλλες μέρες. Βλέπεις πολλούς μαθητές παραταγμένους στην αυλή του σχολείου ακούγοντας τον διευθυντή. Ξαφνικά, ένας άντρας σε σταματάει: «Παρακαλώ, δεν επιτρέπεται να περάσετε από εδώ!»
Γιατί μπορεί να σας σταμάτησε;

2. Σκεφτήκατε να πάρετε μια προπληρωμένη κάρτα για το τηλέφωνό σας, ώστε να μπορείτε να επικοινωνήσετε κατά τη διαμονή σας στην Γκάνα. Το απόγευμα, η μητέρα του οικοδεσπότη σας συνοδεύει στο μαγαζί που βρίσκεται κοντά, αλλά φαίνεται να είναι ήδη κλειστό. «Μην ανησυχείς», λέει και δείχνει έναν αριθμό κινητού τηλεφώνου που φαίνεται έξω από το κατάστημα.
Τι μπορεί να εννοεί η οικοδεσπότης;

3. Έχετε βαρεθεί τον συνωστισμό της πρωτεύουσας της Γκάνας, την Άκρα, και αποφασίζετε να ταξιδέψετε στην ύπαιθρο για μερικές μέρες. Μόλις φτάσετε σε μια μικρή πόλη κοντά στην ακτογραμμή, σας υποδέχεται φιλικά ένας ηλικιωμένος άνδρας που κάθεται κάτω από ένα δέντρο, αλλά δεν τον γνωρίζετε. Στο δρόμο της επιστροφής στον ξενώνα σας, περισσότεροι άνθρωποι σας χειρονομούν φιλικά ή σας καλωσορίζουν στην πόλη τους. Γιατί συμβαίνει αυτό;

4. Αφήσατε τον ξενώνα σας για να ανακαλύψετε τη γύρω περιοχή. Δεν έχετε ξαναπάει στην Γκάνα και μόλις φτάσατε χθες αργά το βράδυ. Περπατάτε στους πολυσύχναστους δρόμους, οι άνθρωποι φωνάζουν, τραγουδούν και συνομιλούν. Μαζί με αυτό, βλέπετε άνδρες να περπατούν πάνω-κάτω φωνάζοντας επανειλημμένα: "Madina!", "Adenta!", "Legon»!
Γιατί συμβαίνει αυτό και τι σημαίνει;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

2. Στην Γκάνα, δεν είναι ασυνήθιστο οι ιδιοκτήτες καταστημάτων να αναγράφουν τα στοιχεία επικοινωνίας τους έξω από τα καταστήματά τους (κυρίως τον αριθμό του κινητού τους τηλεφώνου). Με αυτόν τον τρόπο μπορείτε να επικοινωνήσετε μαζί τους ανεξάρτητα από τις ώρες λειτουργίας. Υπάρχει ένα τυπικό ωράριο αλλά παράλληλα υπάρχει ευελιξία. Συχνά έρχονται στο κατάστημα τους προκειμένου να εξυπηρετήσουν τον πελάτη τους μετά από το τηλεφώνημα.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

1. Μπορεί να έχετε ενοχλήσει τη λεγόμενη «συνέλευση» που είναι η παραδοσιακή διαδικασία για να ξεκινήσετε μια σχολική μέρα στην Γκάνα. Όλοι οι μαθητές μαζεύονται, προσεύχονται και τραγουδούν (π.χ. τον εθνικό ύμνο της Γκάνας) μαζί το πρωί. Ο διευθυντής μπορεί να κάνει σημαντικές ανακοινώσεις. Μόνο μετά από αυτό, όλοι πηγαίνουν στις τάξεις τους και είτε ξεκινούν αμέσως τα μαθήματα είτε προσεύχονται ή τραγουδούν άλλη μια φορά πριν ξεκινήσουν.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

4. Στην Γκάνα ένα βασικό μέσο δημόσιας συγκοινωνίας είναι τα «trotros»: Πρόκειται για μίνι βαν που μπορούν να συγκριθούν με κοινόχρηστα ταξί. Δεν υπάρχουν χρονοδιαγράμματα για τα «τροτρός». Οι άνθρωποι απλώς επιβιβάζονται και κατευθύνονται προς μια κατεύθυνση. Στη συνέχεια, οι οδηγοί φωνάζουν τα ονόματα των πόλεων ή των κατευθύνσεων που πηγαίνουν προκειμένου να επιβιβαστούν και άλλα άτομα που πηγαίνουν προς την ίδια κατεύθυνση. Madina, Adenta, Legon (ονόματα των πόλεων).

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

3. Δεν είναι ασυνήθιστο να σε χαιρετίζει και να σε καλωσορίζει ο Γκανέζος ως ένδειξη φιλίας, ακόμη και προς αγνώστους. Αυτό επίσης δεν περιορίζεται απαραίτητα σε μικρότερα μέρη όπου οι άνθρωποι γνωρίζονται μεταξύ τους.

5. Είναι 5 το πρωί όταν ακούς έναν ήχο που σε ξυπνάει. Η κοπέλα από τη Γκάνα που σε φιλοξενεί είναι στην κουζίνα και γεμίζει έναν κουβά με νερό. «Γιατί είσαι ήδη ξύπνιος, δεν είναι ακόμα ώρα για σχολείο. Είναι τόσο νωρίς!», της λες. Εκείνη φαίνεται έκπληκτη και σου απαντάει: «Αν δεν ξυπνούσα νωρίς, δεν υπάρχει αρκετός χρόνος μετά το σχολείο για να τα τελειώσω όλα στο σπίτι!» Ποιος μπορεί να είναι ο λόγος που σηκώθηκε πολύ πριν ξεκινήσει το σχολείο;

6. Ρωτάς τον φίλο σου, τον Αππία, αν θέλει να συναντηθείτε την Κυριακή για μεσημεριανό γεύμα. «Την Κυριακή δεν μπορώ, θα είμαι στην εκκλησία», σας λέει. «Μήπως τότε να συναντηθούμε για ένα γεύμα αργότερα;», συνεχίζεις, αλλά ο φίλος σου φαίνεται να είναι μπερδεμένος με την ερώτησή σου. Ποιος μπορεί να είναι ο λόγος της σύγχυσής του;

7. Είσαι καλεσμένος στο σπίτι της φίλης σας από τη Γκάνα, όπου ζει με την οικογένειά της. Μόλις φτάσεις, όλοι είναι πολύ φιλικοί και σε καλωσορίζουν. Συστήνεσαι στους γονείς της, τα αδέρφια και τις αδερφές της και τα δύο μικρότερα ξαδέρφια της. «Τόσο χαίρομαι που έχω την ευκαιρία να συναντήσω τα ξαδέρφια σου!» λες, «Είστε εδώ για να τους επισκεφτείς το Σαββατοκύριακο;», τους ρωτάς. Φαίνονται μπερδεμένοι και κοιτούν την φίλη σου με απορία. Ποιος μπορεί να είναι ο λόγος της σύγχυσης;

8. Σωστό ή λάθος;

Η Γκάνα ονομαζόταν παλαιότερα «Ακτή Ελεφαντοστού» λόγω των πόρων του ελεφαντοστού. Μετονομάστηκε μετά από μια σύγκρουση με τη γειτονική χώρα στα δυτικά σύνορα που ονομαζόταν εξίσου Ακτή Ελεφαντοστού και διεκδικεί αυτό το όνομα μέχρι σήμερα.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

6. Μπορεί να μπερδευτεί καθώς η εκκλησία μπορεί να διαρκέσει πολύ τις Κυριακές, εύκολα για 4-5 ώρες. Μέρος των ακολουθιών δεν είναι μόνο η κοινή προσευχή και η ανάγνωση από τη Βίβλο, αλλά και το τραγούδι και ο χορός είναι ένα μεγάλο μέρος της. Δεν είναι επίσης ασυνήθιστο να πηγαίνετε στην εκκλησία πολλές φορές την εβδομάδα. Η θρησκεία και η παρακολούθηση της εκκλησιαστικής λειτουργίας είναι μεγάλης σημασίας για τους περισσότερους κατοίκους της Γκάνας, επίσης μεταξύ των νέων.

Στην Γκάνα οι περισσότεροι άνθρωποι είναι θρησκευόμενοι, είτε είναι μέλη των Πρεσβυτεριανών, Καθολικών, Ευαγγελικών είτε άλλων θρησκευτικών ομάδων όπως οι παραδοσιακές ή το Ισλάμ.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

5. Η οικογένεια θεωρείται πολύ σημαντική: Η υποστήριξη μέσα στις οικογενειακές δομές είναι ισχυρή και αναμένεται από όλους να συνεισφέρουν στο καλό της οικογένειας.

Επομένως, είναι σύνηθες τα παιδιά να ασχολούνται με τις δουλειές του σπιτιού από μικρή ηλικία. Καθώς τα μαθήματα στο σχολείο συνήθως διαρκούν μέχρι το απόγευμα, ορισμένα παιδιά μπορεί να ξυπνήσουν νωρίτερα το πρωί για να ολοκληρώσουν κάποιες εργασίες στο σπίτι πριν πάνε στο σχολείο.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

8. Λάθος!

Παρά το γεγονός ότι η Γκάνα είχε πόρους ελεφαντόδοντου, το προηγούμενο όνομα που δόθηκε στην επικράτεια της Γκάνας ήταν "Χρυσή Ακτή" λόγω των πόρων αυτού του ορυκτού. Πολλές ευρωπαϊκές χώρες ήθελαν να πάρουν τον έλεγχο αυτής της επικράτειας και τελικά οι Βρετανοί την κατέλαβαν. Στις 6 Μαρτίου 1957, η Γκάνα κήρυξε την ανεξαρτησία της και η «Χρυσή Ακτή» ονομάστηκε Γκάνα.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

7. Η σύγχυση μπορεί να οφείλεται στην υπόθεσή σου ότι τα ξαδέρφια είναι εκεί για επίσκεψη. Θα μπορούσε να ήταν έτσι, αλλά δεν είναι επίσης ασυνήθιστο ότι και τα ανήψια συχνά μένουν με την οικογένεια προσωρινά ή μόνιμα, π.χ. όταν το σπίτι της οικογένειας βρίσκεται πιο κοντά στο σχολείο στο οποίο πηγαίνουν ή όταν βρίσκουν δουλειά κοντά. Οι οικογενειακοί δεσμοί είναι γενικά ισχυροί στις οικογένειες της Γκάνας, όπως και η υποστήριξη εντός των οικογενειακών δομών.

9. Παίρνεις ταξί για να φτάσεις στη μεγάλη αγορά Kejetia και μόλις φτάνεις, βλέπεις πολλούς ανθρώπους να περπατούν μαζί με τα αυτοκίνητα. Περπατούν ακριβώς στο δρόμο, σε μια τρελή κίνηση, ο κόσμος φαίνεται να φωνάζει όλη την ώρα. Τι μπορεί να κάνουν αυτοί οι άνθρωποι;

10. Σωστό ή λάθος;

Η Γκάνα είναι μια εκπληκτικά ομοιογενής χώρα (σε σύγκριση με άλλες χώρες της αφρικανικής ηπείρου) όσον αφορά τις εθνότητες και τις γλώσσες. Η επίσημη γλώσσα είναι το Τwί και ομιλείται από σχεδόν το 95% του πληθυσμού.

11. Είναι Φεβρουάριος και μερικές μέρες παρατηρείς ομάδες μαθητών να περπατούν στους δρόμους σε σχηματισμό μαζί με τους δασκάλους τους. Τι θα μπορούσε να είναι αυτό;

- A. Είναι παράδοση στην αρχή κάθε νέας σχολικής χρονιάς να επιδεικνύονται οι μαθητές στην τάξη και στην πόλη.
- B. Είναι μια προετοιμασία για τον εορτασμό της Ημέρας της Ανεξαρτησίας της Γκάνας, στις 6 Μαρτίου.
- Γ. Αποτελεί μέρος της φυσικής αγωγής στα σχολεία της Γκάνας εκτός από την ατομική αθλητική πειθαρχία και τα ομαδικά αθλήματα.

12. Η θρησκεία είναι μια σημαντική πτυχή στη ζωή πολλών Γκανέζων. Ποια όμως από τις παρακάτω προτάσεις είναι σωστή;

- A. Η μεγαλύτερη θρησκεία είναι ο Χριστιανισμός με περίπου 70% του πληθυσμού.
- B. Το Ισλάμ είναι η κύρια θρησκεία και περίπου το 60% των κατοίκων της Γκάνας πιστεύουν στον Αλλάχ.
- Γ. Οι φυλετικές θρησκείες είναι οι κυρίαρχες στην Γκάνα και οι πρακτικές και οι παραδόσεις διαφέρουν ανάλογα με τις συγκεκριμένες περιοχές.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

10. ΛΑΘΟΣ!

Η Γκάνα είναι μια πολύγλωσση χώρα και η ένδειξη του αριθμού των ομιλούμενων γλωσσών διαφέρει, από 40 έως περισσότερες από 80 διαφορετικές γλώσσες ανάλογα με τη συμπερίληψη διαλέκτων στην καταμέτρηση ή όχι.

Η επίσημη γλώσσα είναι τα αγγλικά που οφείλεται στην περίοδο της αποικιοκρατίας.

Σχετικά με το Twi: Το Twi είναι μια από τις γλώσσες των Akan, μιας εθνογλωσσικής ομάδας ανθρώπων κυρίως από τη Δυτική Αφρική.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

9. Είναι πολύ συνηθισμένο οι άνθρωποι να πουλάνε τα προϊόντα τους στη μέση της κίνησης. Τα προϊόντα ποικίλλουν, από φρέσκα φρούτα, πόσιμο νερό και αναψυκτικά μέχρι ψωμί, τσίχλες, ξηρούς καρπούς, ηλεκτρονικά είδη ή οτιδήποτε άλλο μπορείτε να φανταστείτε. Πωλούνται απευθείας στο δρόμο, κυρίως απευθείας σε οδηγούς ή επιβάτες αυτοκινήτων, ειδικά στα φανάρια. Μεταφέρονται κυρίως πάνω στα κεφάλια των ανθρώπων που τα πωλούν.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Α

12. Οι περισσότεροι από τους κατοίκους της Γκάνας είναι Χριστιανοί, αλλά υπάρχει επίσης μεγάλο ποσοστό Μουσουλμάνων που ασκούν τη θρησκεία τους.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Β

11. Οι μαθητές προετοιμάζονται για την 6η Μαρτίου που είναι η Ημέρα της Ανεξαρτησίας της Γκάνας! Παραδοσιακά η ημέρα αυτή γιορτάζεται επίσημα και με παρελάσεις. Μέρος αυτών είναι πορείες σχολείων και άλλων δημόσιων ιδρυμάτων στις πόλεις τους και οι άνθρωποι έρχονται να τις παρακολουθήσουν. Καθώς αυτές οι πορείες μπορεί να είναι αρκετά απαιτητικές για τους μικρούς μαθητές, οι δάσκαλοι εξασκούνται μαζί τους εκ των προτέρων και ξεκινούν με μια εκπαίδευση πορείας (μερικές φορές περίπου 2 ώρες την ημέρα) ήδη πριν από την εκδήλωση.

13. Είσαι στην Γκάνα μόνο λίγες εβδομάδες, αλλά έχεις ήδη κάνει φιλίες με ντόπιους, μεταξύ των οποίων και ο Danso.

Σε προσκαλεί στο σπίτι του καθώς οι γονείς του θέλουν να σε γνωρίσουν. Είσαι πολύ ενθουσιασμένος!

Μόλις φτάνεις στο σπίτι σε καλωσορίζουν φιλικά και σου προσφέρουν ένα ποτήρι νερό. Προς έκπληξή σου, ο πατέρας του Ντάνσο ρωτά: «Γιατί ήρθες σήμερα;»

Γιατί σου κάνει αυτή την ερώτηση;

14. Μαζί με τον συγγάτοικο σου πηγαίνετε σε ένα μπαρ σε μια μικρή πόλη στη Βόρεια Γκάνα. Παραγγέλνεις Lamugin και για τους δυο σας, είναι ένα παγωμένο ποτό με τζίντζερ. Όταν ζητάτε τον λογαριασμό, ο σερβιτόρος σε πλησιάζει και σου λέει το ποσό του λογαριασμού χωρίς να σου φέρει χαρτί ή κάποια απόδειξη.

«Μα δεν υπάρχει λογαριασμός που μπορείς να μας φέρεις;», ρωτάς τον σερβιτόρο που φαίνεται εκνευρισμένος από το αίτημά σου.

Ποιος μπορεί να είναι ο λόγος για τον εκνευρισμό του σερβιτόρου;

15. Μπαίνεις σε ένα trotro, το οποίο είναι ένα κοινό μέσο δημόσιας μεταφοράς στην Γκάνα. Είναι σαν ένα μεγάλο κοινόχρηστο ταξί. Το trotro είναι ήδη γεμάτο, όταν μια γυναίκα πλησιάζει το βαν. Κουβαλάει πολλές τσάντες, σκέφτεσαι ότι αυτή δεν θα χωρέσει ποτέ. Η γυναίκα που κάθεται δίπλα σου σε ρωτάει έκπληκτη: «Δεν θα τη βοηθήσεις να μπει και να τακτοποιήσει τα πράγματα της;»

Γιατί συμβαίνει αυτό;

16. Δεν έχει περάσει πολύς καιρός ακόμα που βρίσκεστε στην Γκάνα, αλλά απολαμβάνετε πραγματικά τους φιλικούς ανθρώπους και έχετε ήδη κάνει φίλους. Ανάμεσά τους είναι η Άμμα και σας προσκαλεί να επισκεφτείτε την οικογένειά της: «Η μητέρα μου φημίζεται για το fuɔu της!» Τι θα μπορούσε να είναι αυτό;

Η Άμμα αναφέρεται σε:

A. τα ωραία φορέματα της μητέρας της;

B. τις μαγειρικές δεξιότητες της μητέρας της;

Γ. η μητέρα της τραγουδάει;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

14. Δεν είναι συνηθισμένο να λαμβάνετε απόδειξη όταν πίνετε ποτά ή φαγητό σε εστιατόρια στην Γκάνα. Συνήθως, απλώς ενημερώνετε προφορικά για την τελική τιμή που πρέπει να πληρώσετε. Σε μεγαλύτερες πόλεις αυτό αλλάζει σιγά σιγά και σε ορισμένα μέρη μπορείτε να λάβετε και μια χάρτινη απόδειξη, αν χρειαστεί.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Β

16. Το Fufu (ή επίσης fufufu) είναι ένα από τα εθνικά πιάτα στην Γκάνα και οι άνθρωποι το τρώνε τακτικά. Είναι πουρές κορν φλάουρ που σερβίρεται με σάλτσα. Είστε περίεργοι να το δοκιμάσετε;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

13. Είναι σύνηθες να καλωσορίζετε επισκέπτες στο σπίτι σας προσφέροντας κάτι να πουν πρώτα. Στη συνέχεια, οι Γκανέζοι ρωτούν συχνά τον επισκέπτη για τον λόγο της επίσκεψης, παρόλο που μπορεί να τον γνωρίζουν ήδη. Μπορεί να θεωρηθεί ως ένας τρόπος για να ξεκινήσετε τη συζήτηση με έναν καλεσμένο και μπορείτε απλώς να του πείτε ότι θέλετε να τον γνωρίσετε και ότι είστε ευγνώμονες που βρίσκεστε στο σπίτι τους.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

15. Οι Γκανέζοι είναι γενικά πολύ φιλικοί και εξυπηρετικοί άνθρωποι. Θα βοηθούσαν την κυρία να βάλει τις τσάντες της μέσα παρόλο που είχε κόσμο. Γενικά, δεν είναι ασυνήθιστο να χρησιμοποιείτε trotros για τη μεταφορά εμπορευμάτων, επομένως δεν είναι παράξενο να παίρνετε και αποσκευές μαζί σας, παρόλο που ο χώρος στα trotros είναι πολύ περιορισμένος.

17. Είσαι σε ένα εστιατόριο και παραγγέλνεις banku, ένα ζυμαρικό από καλαμπόκι και αλεύρι μανιόκας. Σου είπαν ότι κάνουν το καλύτερο σε αυτή τη γειτονιά! Η σερβιτόρα βάζει ένα μπολ με νερό στο τραπέζι σου. Διψάς και πίνεις μια γουλιά αμέσως. Η σερβιτόρα σε κοιτάζει και φαίνεται μπερδεμένη. Ποιος μπορεί να είναι ο λόγος της σύγχυσής της;

18. Είναι η πρώτη σου επίσκεψη στην αγορά: Είσαι εντυπωσιασμένος από όλα τα προϊόντα και τα αγαθά και μερικά από αυτά δεν τα έχετε ξαναδεί. Αγοράζεις μερικές μπανάνες από μια κυρία και ξεφλουδίζεις μια για να τη φας αμέσως. Όταν την δαγκώνεις, βλέπεις ότι η κυρία είναι σοκαρισμένη: «Δεν μπορείς να τα φας έτσι!», σου λέει. Τι εννοεί;

19. Ετοίμασες μερικά τηγανητά πλατάνια και έκατρες έξω από το σπίτι να τα φας. Κατά τύχη, περνούν μερικοί φίλοι από το σχολείο από τη Γκάνα και σε χαιρετούν. Κουβεντιάζετε για αρκετή ώρα, ενώ συνεχίζεις να τρως το φαγητό σου για να μην κρυώσει πολύ. Τότε οι φίλοι σου συνεχίζουν τον δρόμο τους. Όταν έφυγαν, έχεις την αίσθηση ότι ήταν ενοχλημένοι από κάτι.

Τι θα μπορούσε να είναι αυτό;

20. Επιβιβάζεσαι σε ένα "trotro", ένα από τα μίνι βαν που είναι συνηθισμένα στην Γκάνα για να μετακινηθείτε. Ο οδηγός σας λέει ότι πρέπει να πληρώσετε 2 Cedi. Πληρώνεις και ψάχνεις για θέση. Μια κυρία επιβιβάζεται αμέσως μετά από εσένα και την ακούς να λέει στον οδηγό: «Σου πληρώνω 1 Cedi» και ο οδηγός γνέφει καταφατικά. Τι συνέβη μεταξύ της κυρίας και του οδηγού;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

18. Δεν έχεις αγοράσει μπανάνες τελικά. Αυτό που αγόρασες είναι **πλατάνια**.

Μοιάζουν αρκετά με τις μπανάνες, αλλά τα πλατάνια είναι μεγαλύτερα και έχουν πιο παχιά φλούδα.

Στην Γκάνα τα πλατάνια είναι δημοφιλή και αποτελούν μέρος πολλών παραδοσιακών πιάτων. Σε σύγκριση με τις μπανάνες δεν μπορείτε να τις φάτε ωμές αλλά πρέπει είτε να τις τηγανίσετε, να τις μαγειρέψετε ή να τις προετοιμάσετε με άλλους τρόπους. Αυτός μπορεί να είναι ο λόγος για την αντίδραση της γυναίκας.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

17. Είναι συνηθισμένο να σας φέρνουν ένα μικρό μπολ με νερό στα εστιατόρια όταν παραγγέλνετε φαγητό.

Αυτό υποτίθεται ότι είναι για να πλύνετε το **δεξί σας χέρι**, το οποίο θα χρησιμοποιήσετε για να φάτε. Γιατί να πλένεις μόνο το δεξί χέρι;

Το αριστερό χέρι θεωρείται «βρώμικο» και δεν πρέπει να χρησιμοποιείται για φαγητό (ούτε για χειραψίες ή για να μοιράζεστε αντικείμενα σε άλλους ανθρώπους)!

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

20. Η διαπραγμάτευση είναι κάτι συνηθισμένο στην Γκάνα! Ειδικά στα trotro που δεν έχουν συγκεκριμένη τιμολόγηση, μπορείτε να παζαρέψετε απευθείας με τον οδηγό για να βρείτε μια τιμή στην οποία συμφωνείτε και οι δύο.

Σε αυτή την περίπτωση, η πληρωμή διπλάσιου τιμήματος σε σύγκριση με την κυρία δεν σήμαινε προσβολή από τον οδηγό. Απλώς δεν διαπραγματεύτηκες.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

19. Το "sharing is caring" (μοιράζομαι σημαίνει νοιάζομαι) θεωρείται πολύ σοβαρό στην Γκάνα. Είναι αγενές να μην προσκαλείτε άλλους να φάνε μαζί σας εάν είναι παρόντες ή περνούν. Είναι ασυνήθιστο να τρώτε μόνοι σας, ακόμα και είναι μικρή η ποσότητα του φαγητού, συνηθίζεται να το μοιράζεις με άλλους. Έχοντας αυτό υπόψη, η αντίδραση των φίλων μπορεί να είναι κατανοητή.

21. Περπατάς στους δρόμους μιας πόλης στην Γκάνα.
Οι άνθρωποι, σε χαιρετάνε φιλικά, παρότι δεν τους
γνωρίζεις: «Γεια, Obugroni!» Τα παιδιά δείχνουν προς το
μέρος σας, χαμογελούν και σας φωνάζουν «Obugroni».
Αυτό πρέπει να είναι κάτι ωραίο για να ευχηθείς στους
άλλους, σκέφτεσαι μόνος σου. Έτσι, όταν μπαίνεις σε
ένα κατάστημα, χαιρετάς την ιδιοκτήτρια και της λες:
«Γεια σου, Obugroni!»
Σε κοιτάζει αποσβολωμένη και ξεσπά στα γέλια.
Σε τι μπορεί να οφείλεται στο γέλιο της;

22. Είσαι με μια παρέα ντόπιων που δεν γνωρίζεις τόσο
καλά, αλλά σε ξεναγούν. Όταν φτάνετε σε έναν
πολυσύχναστο δρόμο, θέλετε να περάσετε, αλλά ένας
από τους ντόπιους σας κρατά πίσω, σας πιάνει το χέρι
και διασχίζει το δρόμο χέρι-χέρι μαζί σας. Γιατί
συμβαίνει αυτό;

23. Μιλάς με μια κυρία που πουλάει δεδομένα κινητής
τηλεφωνίας για το τηλέφωνό σας. Η συνομιλία είναι
σύνητομη, αλλά αφού αγοράσατε τα δεδομένα σας, λέει:
«Πρέπει να σας συστήσω τον ξάδερφό μου, για να τον
παντρευτείτε»!

Ποιος μπορεί να είναι ο λόγος της πρότασής της;

24. Είσαι χαρούμενος που έχεις κάνει γρήγορα φίλους
μεταξύ των ντόπιων, αν και βρίσκεσαι στην Γκάνα μόνο ένα
μήνα. Ο φίλος σου, σε καλεί για έναν γύρο "**Oware**".
Αποδέχεσαι την πρόσκληση με περιέργεια, καθώς είσαι
ανοιχτός να μάθεις περισσότερα για τον πολιτισμό της
Γκάνας.
Τι μπορεί να είναι το "**Oware**";
Α. ένα ιδιαίτερο ποτό που σερβίρεται παγωμένο και με
διάφορα μπαχαρικά
Β. μια διάσημη τηλεοπτική εκπομπή, της οποίας οι ηθοποιοί
είναι γνωστοί σε όλη την Γκάνα
Γ. ένα παραδοσιακό επιτραπέζιο παιχνίδι που μπορεί να
παιχτεί με 2 παίκτες

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

22. Δεν είναι ασυνήθιστο να βλέπεις ανθρώπους να περπατούν χέρι-χέρι.
Εξαρτάται από το πλαίσιο για το τι μπορεί να αφορά αυτό:
Για παράδειγμα, μπορεί να συναντήσετε άντρες που κρατιούνται χέρι χέρι δημόσια ως ένδειξη φιλίας.
Οι άνθρωποι μπορεί επίσης να πιάσουν το χέρι σας ενώ σας μιλάνε ή διασχίζουν το δρόμο, κάτι που δείχνει ότι νοιάζονται για εσάς και την ευημερία σας.
Δεν σημαίνει ότι φλερτάρουν ή προσπαθούν να σε πλησιάσουν.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

21. Η ιδιοκτήτρια του καταστήματος γελάει καθώς φαίνεται να εντοπίζει εύκολα την παρεξήγηση.
Η έκφραση «**Oburoni**» (στο Twi, «Yenu» στην Ewe) αναφέρεται σε ένα λευκό άτομο ή σε έναν ξένο γενικά.
Ανάλογα με την περιοχή στην οποία βρίσκεστε, μπορεί να είναι ακόμα ασυνήθιστο για τους Γκανέζους να δουν έναν ξένο.
Δεν θεωρείται κάτι αγενές, είναι περισσότερο ένας καλόψυχος όρος ενθουσιασμένης παρατήρησης. Ο όρος δεν είναι υποτιμητικός, αλλά είναι ένας τρόπος για να προσδιορίσετε κάποιον που δεν είναι γηγενής Γκανέζος.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Γ

24. στην Γκάνα. Μπορεί να παιχτεί από 2 παίκτες τη φορά. Αποτελείται από ένα ξύλινο κουτί το οποίο μπορεί να ανοίξει για να φτιάξει μια σανίδα με κοιλότητες. Η ξύλινη σανίδα δεν είναι απαραίτητη για να παίξεις, καθώς μπορείς να κάνεις κοιλότητες στο έδαφος, επομένως το παιχνίδι μπορεί να παιχτεί οπουδήποτε.

Τα φασόλια χρησιμοποιούνται ως μάρκες.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

23. Συχνά, οι αλλοδαποί -ή τουλάχιστον άνθρωποι που υποτίθεται ότι είναι αλλοδαποί λόγω της σωματικής τους εμφάνισης- μπορεί να αποτελούν λόγο περιέργειας (π.χ. διαφορετικός τόνος δέρματος, διαφορετικό χρώμα μαλλιών, ματιών κ.λπ.).
Μια άλλη αντίστοιχη υπόθεση -ακόμα και αν δεν ισχύει για την πραγματικότητα του ατόμου- μπορεί να αναφέρεται σε έναν δυνητικά πλούσιο τρόπο ζωής και ένα ασφαλές μέλλον. Ως εκ τούτου, φαίνεται σαν μια ευεργετική ιδέα να βγούμε ραντεβού ή να παντρευτούμε μαζί σας και μερικοί άνθρωποι της Γκάνας μπορούν να είναι ευθύς σε αυτό το θέμα.

25. Υποτίθεται ότι θα συναντούσες τη φίλη σου από τη Γκάνα για να πάτε μαζί σε μια παράσταση στο σχολείο σας, αλλά φαίνεται να αργεί.

Την παίρνεις τηλέφωνο για να ρωτήσεις πού είναι και εκείνη απαντά: «Έρχομαι, θα είμαι εκεί σε 5 λεπτά!»

20 λεπτά αργότερα, δεν εμφανίστηκε ακόμα και μπαίνεις μόνος για να μην χάσεις την παράσταση.

Τι μπορεί να είχε συμβεί;

26. Για το Σαββατοκύριακο, έκανες σχέδια να ταξιδέψεις έξω από την πόλη, σε ένα κοντινό εθνικό πάρκο.

Μπαίνεις σ' ένα γεμάτο λεωφορείο, το οποίο σταματά ακριβώς πριν την έξοδο της πόλης.

Μέσα από το ανοιχτό παράθυρο βλέπεις αρκετούς στρατιωτικούς με όπλα, που έχουν σταματήσει το λεωφορείο και μιλούν με τον οδηγό στη διάλεκτο Twi.

Τι μπορεί να αφορά αυτό;

27. Έφτασες πρόσφατα στην Γκάνα και ο συγγάτοικός σου σε ρωτάει: «Φόρτισες το τηλέφωνό σου;»

Έχεις ακόμα 70% μπαταρία, αλλά ο συγγάτοικός σου επιμένει ότι πρέπει να το φορτίσεις ούτως ή άλλως.

Ποιος μπορεί να είναι ο λόγος της επιμονής;

28. Βρίσκεσαι έξω με μερικούς Γκανέζους φίλους σου και παίζει μουσική. Δεν είσαι εξοικειωμένος με τους ρυθμούς ή αυτό το είδος μουσικής, αλλά εκείνοι αρχίζουν να χορεύουν με τη μουσική, εκτελώντας όλοι την ίδια χορογραφία.

«Πώς ξέρετε όλοι αυτές τις χορευτικές κινήσεις;», ρωτάς έκπληκτος τους φίλους σου.

Οι φίλοι σου σε κοιτούν με πραγματική έκπληξη: «Πώς και δεν ξέρεις;»

Ποιος μπορεί να είναι ο λόγος της έκπληξής τους;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

26. Οι έλεγχοι ρουτίνας στους δρόμους από όργανα επιβολής του νόμου δεν είναι ασυνήθιστοι στην Γκάνα. Συνήθως, οι περιπολίες αφήνουν τα οχήματα να περνούν χωρίς μεγάλη φασαρία και ο ντόπιος οδηγός ξέρει τι να κάνει. Εάν δεν έχετε συνηθίσει να βλέπετε αστυνομικούς ή στρατιωτικούς να κουβαλούν ανοιχτά όπλα και τουφέκια, μπορεί να είναι ανησυχητικό στην αρχή, αλλά όσο περνάτε χρόνο στην περιοχή, μπορεί να το συνηθίσετε.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

25. Για τους περισσότερους ανθρώπους στην Γκάνα, ο χρόνος θεωρείται ευέλικτος και επομένως φράσεις όπως "σε 5 λεπτά" ή "ήδη καθ' οδόν" ή "Θα είμαι εκεί αμέσως" δεν πρέπει να λαμβάνονται κυριολεκτικά. Επίσης, δεν υπάρχει πρόβλημα όταν αργείς. Απλά συμμετέχεις όταν φτάσεις. Αυτό που πρέπει να ληφθεί υπόψη είναι επίσης ότι μερικές φορές δεν γνωρίζεις πόσος χρόνος θα χρειαστεί για να φτάσεις, οπότε είναι δύσκολο να προγραμματίσεις κάποιο ραντεβού.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

28. Σε πολλές χώρες της δυτικής Αφρικής, οι χορευτικές κινήσεις δημιουργούνται σε συγκεκριμένα τραγούδια ή είδη μουσικής και γίνονται πολύ δημοφιλείς.

Οι ντόπιοι μεγαλώνουν με τη μουσική και τους χορούς και οι περισσότεροι γνωρίζουν τις κινήσεις ή τις χορογραφίες που φτιάχνονται για τα συγκεκριμένα τραγούδια.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

27. Διακοπές ρεύματος συμβαίνουν συχνά και ακανόνιστα στην Γκάνα. Όταν το ρεύμα είναι ανοιχτό, οι άνθρωποι φορτίζουν τις συσκευές τους γιατί ποτέ δεν ξέρεις πότε θα συμβεί το επόμενο μπλακ άουτ και πόσο μπορεί να διαρκέσει. Πολλές οικογένειες έχουν γεννήτριες στο σπίτι για να εφοδιαστούν με ηλεκτρισμό σε αυτές τις περιπτώσεις. Είναι καλύτερα να είσαι προετοιμασμένος!

29. Έχεις αναλάβει μία δουλειά στη Γκάνα και ρωτάς έναν από τους Γκανέζους συναδέλφους σου πώς του φαίνεται η δουλειά. Αισθάνεται άβολα με την ερώτηση και απαντά πολύ αόριστα. Εσύ λες: «Μου αρέσει η ομάδα μας, αλλά νομίζω ότι λειτουργούμε πολύ αναποτελεσματικά. Πρέπει πάντα να περιμένω τον προϊστάμενό μου να μου δώσει νέα καθήκοντα και όλοι εμφανίζονται αργά».

Ο συνάδελφός σου κοιτάζει αλλού και μένει σιωπηλός.

Γιατί μπορεί να συνέβη αυτό;

30. Το νέο έτος είναι προ των πυλών και είστε ενθουσιασμένοι. Κάνεις σχέδια για ένα ωραίο δείπνο και ένα πάρτι και καλείς τους φίλους σου.

"Δεν μπορώ να έρθω. Θα πάμε στην εκκλησία και θα γιορτάσουμε εκεί την παραμονή της Πρωτοχρονιάς», απαντά ο φίλος σου.

Γιατί συμβαίνει αυτό;

31. Είσαι γυναίκα και βρίσκεσαι στη Γκάνα. Μερικοί από τους Γκανέζους φίλους σου ρωτούν για την οικογένειά σου και εσύ τους δείχνεις μια φωτογραφία που είσαι εσύ και η αδερφή σου.

Μία Γκανέζα φίλη σου σχολιάζει: «Είστε δύο μεγάλα κορίτσια!» Ένας άλλος φίλος ρωτά: «Έχεις πάρει κιλά από τότε; Βάζω στοίχημα ότι τρως καλά, είσαι μεγαλύτερος τώρα!».

Γιατί πιστεύεις ότι αντιδρούν με αυτόν τον τρόπο;

32. Βρίσκεσαι στην τοπική αγορά με έναν φίλο και θέλεις να αγοράσεις λίγο ψωμί. Δίνεις τα χρήματα στον πωλητή και απλώνεις το άλλο σου χέρι για να πάρεις το ψωμί. Ο πωλητής φαίνεται προσβεβλημένος και διστάζει να σου δώσει το ψωμί. Κοιτάς τον φίλο σου που φαίνεται να είναι κι αυτός εκνευρισμένος.

Γιατί συμβαίνει αυτό;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

30. Είναι αρκετά σύνηθες να γιορτάζουμε την Πρωτοχρονιά, αλλά αυτό γίνεται κυρίως στην εκκλησία. Πολλοί Γκανέζοι πηγαίνουν στην εκκλησιαστική λειτουργία για να βεβαιωθούν ότι θα ξεκινήσουν το επόμενο έτος με ευλογία και καλή τύχη και μετά θα μείνουν με τις οικογένειές τους.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

29. Τα στυλ επικοινωνίας διαφέρουν ευρέως μεταξύ των ατόμων αλλά και μεταξύ των πολιτισμών. Στην Γκάνα αποφεύγεται η άμεση επικοινωνία, αν κάτι δεν είναι ευχάριστο. Συνηθισμένες αντιδράσεις είναι η σιωπή ή η αποφυγή του θέματος αλλάζοντας το.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

32. Κατά την πληρωμή, δώσατε τα χρήματα με το δεξί σας χέρι, αλλά ταυτόχρονα απλώσατε το χέρι για το ψωμί χρησιμοποιώντας το αριστερό σας χέρι. Το αριστερό χέρι δεν χρησιμοποιείται στην Γκάνα για παράδοση ή λήψη αντικειμένων, είτε για φαγητό είτε για άλλα αντικείμενα. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι παλαιότερα το αριστερό χέρι χρησιμοποιούνταν για να καθαρίζετε όταν πηγαίνετε στο μπάνιο, επομένως εξακολουθεί να θεωρείται το «χέρι της τουαλέτας». Γνωρίζοντας αυτό, η αντίδραση μπορεί να είναι κατανοητή, παρόλο που ορισμένοι Γκανέζοι γνωρίζουν επίσης ότι οι ξένοι δεν το έχουν συνηθίσει και μπορεί να αντιδράσουν πιο χαλαρά.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

31. Τα ιδανικά ομορφιάς είναι πολύ υποκειμενικά και διαφέρουν μεταξύ των πολιτισμών. Αυτό που μπορεί να θεωρήσετε προσβλητικό σημαίνει κομπλιμέντο στην Γκάνα. Θεωρείται όμορφο να έχεις καμπύλες ως γυναίκα και δείχνει επίσης ότι είσαι υγιής και ότι έχεις χρήματα να αγοράζεις φαγητό. Επομένως, δεν είναι ασυνήθιστο να σχολιάσουν το σώμα σας και το δυνητικά αυξημένο βάρος.

33. Ο καιρός της Γκάνας είναι πραγματικά εξαντλητικός για εσένα, δεν είσαι συνηθισμένος σε πάνω από 30 βαθμούς και ήλιο όλη μέρα! Βλέπεις ένα μαγαζάκι και θέλεις να αγοράσεις νερό. Ο πωλητής σου δίνει μια πλαστική σακούλα με ένα διαυγές υγρό μέσα. «Έχεις και ένα φλιτζάνι για το νερό;» τον ρωτάς. Φαίνεται να εκπλήσσεται για την ερώτησή σου. Γιατί συμβαίνει αυτό;

34. Την ερχόμενη Κυριακή είναι εθνική εορτή και είσαι ενθουσιασμένος που θα μάθεις περισσότερα για αυτό το ιδιαίτερο γεγονός αλλά και για τον πολιτισμό της Γκάνας.

Όταν φεύγεις από το σχολείο, λες στους φίλους σου «Τα λέμε τη Δευτέρα»!

Σε κοιτούν, γελάνε και σε διορθώνουν: «Όχι, καλύτερα να τα πούμε την Τρίτη»!

Τι μπορεί να αφορά αυτό;

35. Στο πανεπιστήμιο που σπουδάζεις έχεις αρκετούς Γκανέζους συμφοιτητές. Ετοιμάζεσαι να ταξιδέψεις μαζί τους για να γνωρίσεις την Γκάνα. Εκείνοι ενδιαφέρονται πραγματικά να μάθουν για τη ζωή σου και σου ζητούν να δείξεις φωτογραφίες της οικογένειάς σου. Δείχνεις μερικές με τον μπαμπά σου, τη μαμά σου και την αδερφή σου από ένα πάρτι γενεθλίων πριν από μερικά χρόνια. «Μα πού είναι όλοι οι άλλοι;», σε ρωτάει ένας από τους φίλους σου.

Τι μπορεί να εννοεί ο φίλος σου;

36. Έτρεξες στο μεγάλο πάρκινγκ για να μπεις σ' ένα τρότρο, ένα κοινό μέσο μεταφοράς στην Γκάνα. Έχεις ήδη αργήσει στο σχολείο. Κάθεσαι σε μία άδεια θέση και κοιτάς το ρολόι σου. Λίγα λεπτά αργότερα, μερικοί ακόμη άνθρωποι ανεβαίνουν στο τρότρο. «Γιατί δεν απομακρύνεται;» ρωτάτε έναν άλλο επιβάτη που εκπλήσσεται με την ερώτησή σας.

Γιατί πιστεύεις ότι εκπλήσσεται;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

34. Όταν μια εθνική εορτή πέφτει Κυριακή, εορτάζεται την επόμενη ημέρα, τη Δευτέρα. Γι' αυτό οι άλλοι μαθητές γέλασαν και σε διόρθωσαν.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

33. Πρώτα απ' όλα, μπορείτε να αγοράσετε σχεδόν τα πάντα στην Γκάνα σε πλαστικές σακούλες. Αυτό δεν περιορίζεται στα υγρά, αλλά και ρύζι με σάλτσα μπορεί να αγοραστεί σε τέτοιες σακούλες. Ο τρόπος για να απολαύσετε στη συνέχεια το ποτό ή το φαγητό είναι να το δαγκώσετε σε μια γωνία και να το πιείτε γουλιά γουλιά ή να το ρουφήξετε.

Ίσως χρειαστεί λίγο χρόνο για να το συνηθίσετε, αλλά είναι πολύ βολικό όταν ταξιδεύετε ή όταν δεν έχετε χρόνο να καθίσετε και να φάτε.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

36. Τα trotro λειτουργούν ως εξής: μπορείτε να ανεβαίνετε και να κατεβαίνετε κάθε στιγμή στη διαδρομή, αλλά όταν είστε σταθμευμένοι σε μια από τις στάσεις, το trotro απλώς φεύγει μόλις πιαστούν όλες οι θέσεις. Μπορεί να είστε τυχεροί και να φύγει αμέσως, αλλά μερικές φορές μπορεί επίσης να διαρκέσει πολύ. Καλύτερα να προγραμματίσετε με αρκετό χρόνο και να εφοδιαστείτε με υπομονή!

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

35. Στην Γκάνα, η οικογένεια είναι πραγματικά σημαντική, όπως συμβαίνει πιθανώς σε όλες τις κοινωνίες σε όλο τον κόσμο. Αλλά μπορεί να υπάρχει μια διαφορά όσον αφορά το ποιος θεωρείται «οικογένεια»: Για τους περισσότερους κατοίκους της Γκάνας ο όρος οικογένεια δεν αναφέρεται μόνο στον πυρήνα. Οι θείοι, οι θείες και τα ξαδέλφια είναι εξίσου σημαντικά και υπολογίζονται ως μέλη της οικογένειας. Οι δεσμοί μεταξύ τους είναι συνήθως πολύ στενοί και ο καθένας στηρίζει τους άλλους.

